

UZASADNIENIE

W myśl art. 3 ust. 1 tzw. Dyrektywy ptasiej, czyli Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.), założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest ochrona gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi oraz przywracanie i tworzenie zniszczonych biotopów.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych na okres 10 lat ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. W myśl art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3830, z późn. zm.).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);

- e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz ekspertyz pn: „Monitoring zielonki *Porzana parva*, dziwonii *Carpodacus erythrinus*, rybitwy czarnej *Chlidonias niger* i podróżniczka *Luscinia svecica* na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009” (2017 r.) i „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz, A197 rybitwa czarna, A272 podróżniczek, A371 Dziwonia” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch – wrzesień 2022 r.). W związku z nowymi wynikami badań zachodzi potrzeba aktualizacji danych Standardowego Formularza Danych (dalej „SDF”). Działania w tym zakresie zostały podjęte.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Gatunek	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	A371 dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	stan populacji	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie minimum 160 odzywających się samców, w tym minimum 15 w granicach kompleksów stawów (stan właściwy – FV).	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych (2010 r.) liczebność dziwonii na terenie obszaru oceniono na 114-150 par lęgowych. W 2017 r. prowadząc badania monitoringowe na wybranych stanowiskach występowania gatunku stwierdzono łącznie 33 par dziwonii, z czego 5 w kompleksie stawów rybnych Szostek i 4 na stawach hodowlanych w Rudce. Analizując wyniki ww. badań stan populacji należy ocenić jako właściwy (FV). Stan siedliska gatunku zarówno w 2010 r., jak i 2017 r. również oceniono jako właściwy (FV). Największe powierzchnie zajmują intensywnie użytkowane łąki wyczyńcowe <i>Alopecuretum pratensis</i> . Równie częste, na siedliskach o dużych wahaniami poziomu wód gruntowych, jest zbiorowisko ze śmiałkiem darniowym <i>Deschampsia caespitosa</i> . Znacznie rzadziej występują zmiennowilgotne łąki <i>Angelico-Cirsietum oleracei</i> z rdestem wężownikiem <i>Polygonum bistorta</i> oraz łąki rajgrasowe <i>Arrhenatheretum elatioris</i> . Użytki zielone tworzą układy przestrzenne z szuwarami wysokimi (właściwymi) i turzycowymi oraz ziołoroślami porastają ziołorośla: pokrzywy i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i> , kielisznika zaroślowego i sadzca konopiastego <i>Calystegio-Eupatorietum</i> . Mozaikę roślinności uzupełniają pojedyncze drzewa oraz ich grupy, zarośla wierzb szerokolistnych <i>Salicetum pentandro-</i>
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (zachowanie środowisk mozaikowych w sąsiedztwie wód, zarośli i stref ekotonowych), na powierzchni 750 ha (stan właściwy – FV).	

			<p><i>cinereae</i>, zarośla szakłaku i derenia <i>Rhamno-Cornetum sanguinea</i> oraz <i>Rubofruticosi-Prunetum</i>, zwane czyżniami. W tych ostatnich oprócz śliwy tarniny <i>Prunus spinosa</i> rosną: róża dzika <i>Rosa canina</i>, gatunki z rodzajów: głóg <i>Crataegus</i> i jeżyna <i>Rubus</i>. Zarówno zarośla, jak i zadrzewienia, stanowią miejsca lęgowe dziwonii. Z uwagi na charakter i strukturę pojedynczych siedlisk zajmowanych przez dziwonię (ich rozczłonkowanie oraz zazwyczaj niewielką powierzchnię i brak wyraźnych granic, a także fakt, iż często występują one w ramach innych typów siedlisk oraz na ich przejściach) określenie powierzchni siedliska gatunku jest bardzo trudne. W 2022 r. występowanie dziwonii stwierdzono na wszystkich kompleksach monitorowanych stawów rybnych. Na stawach Słuchocin-Gałki stwierdzono łącznie 10 śpiewających samców, na stawach Rudka było ich 7, zaś na stawach Szostek 10. Ogólny stan zachowania gatunku oceniony został jako właściwy (FV). Gatunek wykazywał duże liczebności (na każdym kompleksie stawów powyżej 4 samców), a siedliska są we właściwym stanie (optymalna ilość krzewów i drzew oraz bogaty i urozmaicony ekoton o stosunkowo dużej powierzchni). Zdecydowanie najłatwiej wykryć gatunek na podstawie głosu. Z tego względu jako wskaźnik liczebności winna być brana pod uwagę liczba rewirów stwierdzonych na podstawie odzywających się ptaków (samców). Z uwagi mierzalność celu preredagowano treść zarządzenia uzupełniając go o minimalną ilość odzywających się samców, nie zaś par lęgowych. W perspektywie obowiązywania pzo cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. W związku z posiadanymi danymi istnieje konieczność zmiany danych SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz opracowań pn.: „Monitoring zielonki <i>Porzana parva</i>, dziwonii <i>Carpodacus erythrinus</i>, rybitwy czarnej <i>Chlidonias niger</i> i podróżniczka <i>Luscinia svecica</i> na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009” – dr M. Falkowski (2017 r.) i „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz,</p>
--	--	--	--

				<p>A197 rybitwa czarna, A272 podrózniczek, A371 Dziwonia” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch (wrzesień 2022 r.). Z uwagi na konieczność zachowania wartości przyrodniczych obszaru oraz utrzymanie ochrony przedmiotów ochrony w minimum nie pogorszonym stanie zachowania lub też, jeśli jest to możliwe przyjęcie założeń do stopniowej poprawy tego stanu, w zdefiniowanych celach uwzględniono wyniki badań uzyskane w 2022 r. Niniejsze wymusiło ponowną redakcję zakresu celów ochrony. Nadmienić należy, że zdefiniowane cele nie określają działań ochronnych, w tym podmiotu i obszaru ich wdrażania. Działania te zostaną określone w nowym pzo, po wygaśnięciu obowiązującego aktu prawa miejscowego (2024 r.), a tym samym po przeprowadzeniu pełnej procedury wynikającej z ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy.</p>
2	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	stan populacji	Przywrócenie występowania populacji lęgowej gatunku w obszarze Natura 2000 (stan zły – U2).	<p>Informacje na temat występowania gatunku (SDF 40-50 p) wprowadzono na podstawie historycznych danych literaturowych (publ. i niepubl.), pochodzących m.in. z lat 90-tych ubiegłego stulecia. Porównanie ocen liczebności gatunku pod koniec lat 90 (Sidło i in. 2004) i po dekadzie (Wilk i in. 2010) wskazuje na redukcję liczebności gatunku w 41 spośród 56 ostoi ptaków. Łączna liczebność zmniejszyła się w nich o 45% (2570 vs. 1420 Par). Podczas badań w 2010 r. gatunku nie stwierdzono w obszarze. W trakcie badań monitoringowych prowadzonych w 2017 r. stwierdzono 4 osobniki rybitwy czarnej w kompleksie stawów hodowlanych Rudka, nie stwierdzono jednak gniazd, ani innych oznak świadczących o przystąpieniu osobników do lęgów. Tożsame wyniki badań uzyskano w 2022 r. W trakcie ww. prac terenowych nie odnotowano lęgowych rybitw czarnych na monitorowanych kompleksach stawów. Odnotowano jedynie osobniki wykorzystujące zbiorniki jako bazę żerowiskową podczas migracji (zaobserwowano zgrupowanie ok. 10 osobników żerujących na stawach pod Gałkami oraz widziano ok. 8 osobników żerujących na stawach w Rudce). Ptaki żerowały, nie wykazywały oznak lęgowości i nie były obserwowane podczas kolejnych wizyt na stawach). W 2022 r. wskaźnik liczebności gatunku oceniono na poziomie U2. Stan siedliska również oceniono na U2 ze względu na małą powierzchnię dogodnej do założenia gniazd roślinności pływającej na każdym z kompleksów stawów.</p>
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie powierzchni stawów rybnych oraz ich ekstensywnego użytkowania), na powierzchni 370 ha (stan zły – U2).	

				<p>Niewykluczone, że przyczynę stanowią tendencje, które należy rozpatrywać w szerszej skali, tj. z uwzględnieniem wykazywanego spadkowego trendu liczebności w skali gatunku (BirdLife International). W ostatnich dwudziestu latach liczebność rybitwy czarnej wyraźnie spadła, a z wielu miejsc gatunek trwale się wycofał. Liczebność zmniejszała się w tempie około 7% rocznie. Tempo spadku na tym poziomie jest niepokojące i zahamowanie tego trendu wymaga podjęcia czynnych działań ochronnych. Spadki liczebności wywołane są osuszaniem terenów podmokłych. Łęgi porzucane są także w wyniku silnego falowania wody (Goławski i in. 2014). Ponadto przyczyną spadku liczebności może być zanik roślinności pływającej (np. grzybienie, grąźel żółty, osoka aloesowata), na której budowane są gniazda. Z tego względu należy kontynuować działania czynnej ochrony rybitwy czarnej poprzez stworzenie miejsc dogodnych do gniazdowania i bezpiecznych do wyprowadzenia lęgów. Wskazaniem jest wprowadzenie platform pływających (zbudowanych z naturalnych komponentów i przyłączeniu w grupy zapewniających stabilność na wodzie) oraz prowadzenie stałego monitoringu w obszarze. Potencjalne siedlisko gatunku (kompleksy stawów rybnych) obejmuje ok. 370 ha. W obrębie stawów rybnych oraz starorzeczy znajdujących się w obszarze występuje roślinność wodna o liściach pływających na powierzchni. Stwierdzono tu następujące zespoły: rdestnicy pływającej <i>Potametum natantis</i>, rdestu ziemnowodnego <i>Polygonetum natantis</i>, grąźela żółtego <i>Nupharo-Nymphaeetum albae</i> i żabiścieku pływającego <i>Hydrocharitetum morsus-ranae</i>. Powierzchnia zajmowana przez makrofity jest jednak nieduża, co mogło ograniczać możliwość gniazdowania rybitwy czarnej. W 2018 r. podjęte zostały działania z zakresu ochrony czynnej (montaż platform w granicach stawów w Szostku). Prowadzone obserwacje potwierdziły występowanie przelotów, jednak bez sukcesu lęgowego. Z uwagi na charakterystykę siedliska gatunku nie jest możliwe zwiększenie jego udziału w granicach obszaru. Z tożsamyh względów nie jest możliwa poprawa oceny stanu zachowania w okresie obowiązywania pzo (2024). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska gatunku. W związku z posiadanymi danymi istnieje</p>
--	--	--	--	---

				<p>konieczność zmiany danych SDF. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz opracowań pn.: „Monitoring zielonki <i>Porzana parva</i>, dziwonii <i>Carpodacus erythrinus</i>, rybitwy czarnej <i>Chlidonias niger</i> i podróżniczka <i>Luscinia svecica</i> na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009” – dr M. Falkowski (2017 r.) i „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz, A197 rybitwa czarna, A272 podróżniczek, A371 Dziwonია” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch (wrzesień 2022 r.).</p>
3	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	<p>stan populacji</p> <hr/> <p>stan siedliska</p>	<p>Utrzymanie liczebności populacji na poziomie minimum 140 odzywających się samców (stan właściwy – FV).</p> <hr/> <p>Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie terenów otwartych łąk i pastwisk i ich ekstensywnego użytkowania), na powierzchni minimum 6300 ha (stan niezadawalający – U1).</p>	<p>W trakcie prac nad planem zadań ochronnych (2010 r.) liczebność derkacza na terenie obszaru oceniono na poziomie 340 odzywających się samców. Derkacz rozmieszczony był dość równomiernie na wilgotnych łąkach i pastwiskach w granicach obszaru. W 2010 r. stwierdzono dobry stan zachowania siedlisk, korzystne warunki występowania gatunku i perspektywy jego ochrony. Oszacowano wówczas, że łąki i pastwiska stanowiące siedlisko gatunku mogą zajmować powierzchnię ok. 8000 ha. W 2022 r. przeprowadzono badania monitoringowe, w których zinwentaryzowano część siedlisk gatunku. Na podstawie liczebności uzyskanej z dwóch powierzchni monitoringowych, szacuje się liczebność derkacza na poziomie 140 – 210 samców w całym obszarze Natura 2000. Zagęszczenia uzyskane dla stanowisk monitoringowych (wzdłuż rzeki Kostrzyn przez łąki o różnym stopniu użytkowania oraz wzdłuż uregulowanej rzeki Witówki uchodzącej do Kostrzynia pod wsią Sosnowe), mających łączną powierzchnię 1488 ha przeniesiono na wszystkie łąki, które wynoszą w obszarze ok. 6300 ha. Stan populacji gatunku określono jako właściwy, natomiast stan zachowania siedliska jako U1 (stan niezadawalający). Stan siedlisk dla obu wskaźników (stopień zachowania siedliska oraz stopień wilgotności) oceniono na U1, bowiem stwierdzono, że stosunkowo dużo powierzchni na obu stanowiskach zajmują zadrzewienia i zakrzewienia, które powstały m.in. w wyniku zaprzestania użytkowania łąk. Łąki są zmeliorowane i w dużej mierze przesuszone. Spadek liczebności derkacza między latami 2010 i 2022 jest zbieżny z ogólnym spadkiem liczebności tego</p>

				<p>gatunku w Polsce (Monitoring Ptaków Polski GIOŚ). Trzeba jednak podkreślić, że monitoring prowadzono jedynie na fragmencie obszaru Natura 2000, stąd liczebność gatunku będzie podlegać weryfikacji podczas kolejnych badań monitoringowych. W związku z wynikami istnieje zasadność zmiany danych SDF (w części populacji minimalnej). Jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne, w okresie obowiązywania pzo (2024 r.) nie istnieje możliwość poprawy stanu ochrony siedliska gatunku do stanu właściwego. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji pzo (2013 r.) oraz opracowania pn: „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz, A197 rybitwa czarna, A272 podróżniczek, A371 Dziwonia” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch – wrzesień 2022 r. Z uwagi na konieczność zachowania wartości przyrodniczych obszaru oraz utrzymanie ochrony przedmiotu ochrony w minimum nie pogorszonym stanie zachowania lub też, jeśli jest to możliwe przyjęcie założeń do stopniowej poprawy tego stanu, w zdefiniowanych celach uwzględniono wyniki badań uzyskane w 2022 r. Niniejsze wymusiło ponowną redakcję zakresu celów ochrony. Nadmienić jednak należy, że zdefiniowane cele nie określają działań ochronnych, w tym podmiotu i obszaru ich wdrażania. Działania te zostaną określone w nowym pzo, po wygaśnięciu obowiązującego aktu prawa miejscowego (2024 r.), a tym samym po przeprowadzeniu pełnej procedury wynikającej z ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy.</p>
4	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<p>stan populacji</p> <p>stan siedliska</p>	<p>Przywrócenie liczebności populacji do poziomu minimum 5 odżywiających się samców (stopniowa poprawa stanu U2 – stan zły).</p> <p>Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie</p>	<p>W trakcie prac nad planem zadań ochronnych (2010 r.), na terenie obszaru zinwentaryzowano 8 stanowisk gatunku (z czego na stawach hodowlanych stwierdzono 6 par, w tym 2 w Rudce i 4 w Szostku), co stanowiło o wzroście populacji w stosunku do lat wcześniejszych (dane niepubl.). Większość stanowisk zlokalizowana była wówczas w okolicach stawów rybnych, a liczebność stanowiła 0,62% populacji krajowej, przy wzrostowym trendzie. Natomiast w trakcie badań monitoringowych (2017 r.), na</p>

			<p>łozowisk, szuwarów i zarośli, stref ekotonowych), na powierzchni 200 ha (stan właściwy – FV).</p>	<p>wyznaczonych powierzchniach monitoringowych stwierdzono łącznie 5 par podróżniczka w obrębie kompleksów stawów hodowlanych (z czego po 2 pary w Szostku i Galkach (Sucha) oraz 1 parę w Rudce), odnotowując spadek wielkości populacji. Zmiany liczebności populacji mogą być wywołane m.in. naturalnymi fluktuacjami, wynikającymi np. z warunków atmosferycznych w danym roku. Podczas badań (2010 r.) stwierdzono dobry stan zachowania siedlisk, korzystne warunki występowania gatunku i perspektywy jego ochrony. Podróżniczek stwierdzony został w kilku miejscach: w okolicach kompleksów stawów rybnych Słuchocin-Gałki, Szostek i Rudka oraz k. miejscowości Grodzisk. Na podstawie badań monitoringowych (2017 r.), w obrębie wszystkich trzech kompleksów stawów rybnych stwierdzono występowanie zarośli wierzb szerokolistnych <i>Salicetum pentandrocinerae</i>, przy czym najmniejszy ich udział jest w Rudce. Zarośla tworzą mozaikę różnymi stadiami rozwojowymi olsu <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> oraz szuwarami klasy <i>Phragmitetea</i>. Stan siedliska oceniono jako właściwy (FV) w Szostku i Galkach (Sucha) i jako niezadowolający w Rudce (U1). W 2022 r. dla podróżniczka ogólna ocena stanu zachowania wyniosła U2, ze względu na jego niską liczebność – pojedynczy samiec stwierdzony na stawach Rudka. Stan zachowania siedlisk określono jako właściwy (FV) tj. występuje bogaty i urozmaicony podmokły ekoton o stosunkowo dużej powierzchni, a zwarcie roślinności zielnej jest optymalne. Niska liczebność podróżniczka (jedynie 1 samiec na stawach Rudka) może wynikać z niestabilności środowiska w jakim ten gatunek odbywa lęgi. Podróżniczek potrzebuje miejsc zarówno z odkrytą warstwą wilgotnej gleby, gdzie żeruje, jak i fragmentów zarośniętych w których ukrywa się, wije gniazda i z których śpiewa. Stawy rybne ze względu na prowadzoną na nich gospodarkę są poddawane ciągłym zmianom, a zmiany te mogą zaburzać optimum środowiskowe gatunku. Jednocześnie ta sama gospodarka może dla gatunku siedliska tworzyć. Występowanie i liczebność podróżniczka w obszarze uzależniona jest od sposobu gospodarowania zarówno całymi kompleksami, jak i pojedynczymi zbiornikami. Wpływ mają np. zbyt intensywne użytkowanie (wycinka nadbrzeżnych krzewów, szuwaru) lub</p>
--	--	--	--	--

				<p>zaniechanie użytkowania (zarastanie siedliska) konkretnych zbiorników. Dlatego liczebność gatunku w obszarze na przestrzeni lat może być niestabilna, a występowanie w konkretnych lokalizacjach nieregularne, uzależnione od aktualnego stanu siedliska, które będzie odbiciem działalności (lub jej braku) człowieka. Wydaje się, że najlepsze dla gatunku będzie dalsze użytkowanie stawów w sposób ekstensywny. Choć stan siedliska w skali makro na kompleksach stawów wydaje się być właściwy w każdym ze wskaźników parametru, to jednak powierzchnia optymalnych mikrosiedlisk mogła być w danym roku dla gatunku niewystarczająca. Ze względu na stosunkowo skryty tryb życia gatunku, zdecydowanie najłatwiej wykryć go na podstawie głosu. Z tego względu jako wskaźnik liczebności winna być brana pod uwagę liczba rewirów stwierdzonych na podstawie odzywających się ptaków (samców). Z uwagi mierzalność celu preredagowano treść zarządzenia wskazując na minimalną ilość odzywających się samców, nie zaś par lęgowych. W związku z posiadanymi wynikami badań zachodzi konieczność zmiany danych SDF. Jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne, w okresie obowiązywania pzo (2024 r.) nie istnieje możliwość poprawy stanu ochrony gatunku. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji pzo (2013 r.) oraz opracowań pn.: „Monitoring zielonki <i>Porzana parva</i>, dziwonii <i>Carpodacus erythrinus</i>, rybitwy czarnej <i>Chlidonias niger</i> i podróżniczka <i>Luscinia svecica</i> na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009” – dr M. Falkowski (2017 r.) i „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz, A197 rybitwa czarna, A272 podróżniczek, A371 Dziwonia” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch – wrzesień 2022 r.). Z uwagi na konieczność zachowania wartości przyrodniczych obszaru oraz utrzymanie ochrony przedmiotu ochrony w minimum niepogorszonego stanu zachowania lub też, jeśli jest to możliwe przyjęcie założeń do stopniowej poprawy tego stanu, w zdefiniowanych celach uwzględniono wyniki badań uzyskane w 2022 r. Niniejsze wymusiło ponowną redakcję zakresu celów</p>
--	--	--	--	--

				ochrony. Nadmienić jednak należy, że zdefiniowane cele nie określają działań ochronnych, w tym podmiotu i obszaru ich wdrażania. Działania te zostaną określone w nowym pzo, po wygaśnięciu obowiązującego aktu prawa miejscowego (2024 r.), a tym samym po przeprowadzeniu pełnej procedury wynikającej z ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy.
5	A120 zielonka <i>Porzana parva</i>	stan populacji	Utrzymanie liczebności populacji na poziomie minimum 4 odzywających się samców w każdym kompleksie stawów (stan właściwy – FV).	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych (2010 r.), na terenie obszaru zinwentaryzowano 7 par lęgowych gatunku (w tym 5 w Rudce i 2 w Szostku), co stanowiło o spadku liczebności gatunku względem lat wcześniejszych (dane niepubl.). W 2017 r. natomiast, podczas badań monitoringowych, stwierdzono łącznie 9 par zielonki, z czego 5 w kompleksie stawów rybnych Szostek i 4 na stawach hodowlanych w Rudce, co stanowi z kolei o wzroście wielkości populacji w obszarze. Główne stanowisko występowania zielonki stanowią kompleksy stawów rybnych Rudka i Szostek. W obrębie obu kompleksów stawów występuje mozaika szuwarów właściwych i turzycowych klasy <i>Phragmitetea</i> . Spośród zespołów ze związku <i>Phragmition</i> grupującego szuwały właściwe (wysokie) największe powierzchnie zajmują szuwały: trzcinowe <i>Phragmitetum australis</i> , pałki wąskolistnej <i>Typhetum angustifoliae</i> i bardzo rzadko pałki szerokolistnej <i>Typhetum latifoliae</i> . Trzcinowiska cechuje duża amplituda ekologiczna oraz znaczne różnicowanie pod względem składu florystycznego i warunków siedliskowych. Występują tu zarówno płaty rosnące na znacznej głębokości z licznymi udziałem gatunków roślin wodnych, jak i fitocenozy porastające miejsca okresowo zalewane, posiadające w swojej strukturze gatunki łąkowe i torfowiskowe. Szuwały pałki wąskolistnej występują zarówno w strefach przybrzeżnych, jak również w partiach środkowych starorzeczy i stawów rybnych. Towarzyszą im, w postaci niewielkich płatów szuwały: skrzypu bagiennego <i>Equisetum fluviatile</i> , jeżogłówki gałęzistej <i>Sparganietum erecti</i> i oczeretu jeziornego <i>Scirpetum lacustris</i> . Część z nich wchodzi w skład przybrzeżnego pasa roślinności szuwarowej, pozostałe występują w postaci owalnych wysepek, znacznie oddalonych od brzegu. W strefie brzegowej zbiorników, w miejscach, w których w pełni sezonu wegetacyjnego woda wysycha wykształciły się szuwały manny mielec <i>Glycerietum</i>
		stan siedliska	Utrzymanie dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych (utrzymanie powierzchni stawów rybnych i ich ekstensywnego użytkowania), na powierzchni 200 ha oraz stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska, to jest osiągnięcie 80% długości linii brzegowej stawów w kompleksie, pokrytej szuwarem powyżej 10 m (stopniowa poprawa stanu niezadowalającego – U1 do stanu właściwy FV).	

			<p><i>maximae</i>. Często składnikami omówionych zbiorowisk szuwarowych są: kropidło wodne <i>Oenanthe aquatica</i> i rzepicha ziemnowodna <i>Rorippa amphibia</i>. Szuwary turzycowe związku <i>Magnocaricion</i> zajmują znacznie mniejsze powierzchnie. Należą do nich szuwary: turzycy zaostrej <i>Caricetum gracilis</i>, turzycy dziobkowatej <i>Caricetum rostratae</i>, turzycy brzegowej <i>Caricetum ripariae</i> oraz mozgi trzcinowatej <i>Phalaridetum arundinaceae</i>. Różnicuje je przede wszystkim stopień wilgotności oraz żyzność podłoża. Turzycowiska występują w układzie przestrzennym z zaroślami wierzb szerokolistnych <i>Salicetum pentandro-cinereae</i>, różnymi stadiami rozwojowymi olsu <i>Ribeso nigri-Alnetum</i>, z szuwarami właściwymi związku <i>Phragmition</i>. Ze względu na skryty tryb życia oraz trudno dostępne siedliska łąkowe, zielonka jest gatunkiem, który zdecydowanie najłatwiej wykryć na podstawie głosu. Z tego względu jako wskaźnik liczebności winna być brana pod uwagę liczba rewirów stwierdzonych na podstawie odzywających się ptaków (samców). Z uwagi mierzalność celu przededagowano treść zarządzenia wskazując na minimalną ilość odzywających się samców, nie zaś par łąkowych. Ustalono cele korespondują z wynikami badań monitoringowych prowadzonych w 2022 r., zgodnie z którymi występowanie zielonki stwierdzono na wszystkich trzech stanowiskach będących kompleksami stawów rybnych. Łączna liczebność gatunku wyniosła 18 samców. Dla zielonki ogólna ocena stanu zachowania wyniosła U1 (stan niezadowolający), ze względu na niezadowolający stan zachowania siedliska na powierzchni Słuchocin-Gałki, gdzie przybrzeżne pasy szuwarów mają dla tamtego kompleksu średnią szerokość 5-10 m, podczas gdy w stanie właściwym powinny mieć one średnią szerokość powyżej 10 m. Na pozostałych kompleksach stawów wskaźniki dotyczące siedlisk i populacji przedstawiają stan właściwy (FV). W związku z nowymi wynikami badań zachodzi konieczność zmiany danych SDF. Jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne, w okresie obowiązywania pzo (2024 r.) nie istnieje możliwość poprawy stanu ochrony gatunku do stanu właściwego, tj. osiągnięcie co najmniej 80% długości linii brzegowej stawów w kompleksie pokrytej szuwarem o średniej szerokości powyżej 10 m. Z tego</p>
--	--	--	--

				<p>względem założono stopniową poprawę warunków występowania gatunku. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunku i jego siedliska. W perspektywie obowiązywania pzo (2004 r.) cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji pzo (2013 r.) oraz opracowań pn.: „Monitoring zielonki <i>Porzana parva</i>, dziwonii <i>Carpodacus erythrinus</i>, rybitwy czarnej <i>Chlidonias niger</i> i podróźniczka <i>Luscinia svecica</i> na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009” – dr M. Falkowski (2017 r.) oraz „Monitoring ornitologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009. Monitorowane przedmioty ochrony: A120 zielonka, A122 derkacz, A197 rybitwa czarna, A272 podróźniczek, A371 Dziwonka” - TRITURUS Przyrodnik Maciej Cmoch – wrzesień 2022 r.). Z uwagi na konieczność zachowania wartości przyrodniczych obszaru oraz utrzymanie ochrony przedmiotu ochrony w minimum nie pogorszonym stanie zachowania lub też, jeśli jest to możliwe przyjęcie założeń do stopniowej poprawy tego stanu, w zdefiniowanych celach uwzględniono wyniki badań uzyskane w 2022 r. Niniejsze wymusiło ponowną redakcję zakresu celów ochrony. Nadmienić jednak należy, że zdefiniowane cele nie określają działań ochronnych, w tym podmiotu i obszaru ich wdrażania. Działania te zostaną określone w nowym pzo, po wygaśnięciu obowiązującego aktu prawa miejscowego (2024 r.), a tym samym po przeprowadzeniu pełnej procedury wynikającej z ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy.</p>
--	--	--	--	---

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm. - zwanej dalej

„ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 29 listopada 2021 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie (Nasz Dziennik nr 276*7238). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie nie zgłoszono uwag.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-II.0521.1.24.2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20/7 z 26 stycznia 2010 r.), jako obszary specjalnej ochrony ptaków Dolina Kostrzynia PLB140009. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.